

GORIŠKI SLOVENEK

Naročnine :

Italijanska kraljevina:	
Celo leto	Lir 10.—
Pol leta	" 5.—
Tri mesece	" 2.50
En mesec	" 1.—

Oglasi :

Oglasi na tretji strani	Lir 1.— za vrsto
Oglasi na četrti strani	" 0.75 za vrsto
Mali oglasi	" 0.05 za besedo
Znižane cene za letne naročnike.	
Posamezna št. 10 cent.	

Izhaja vsako sredo in soboto.

Uredništvo in Upravništvo : Via Carducci št. 10, II. nad.

Novi narodi.

Novo ustanovljene države označamo dandanes tudi kot nove narode. Slovenski narod stopi na novo v svet kot novorojenček, ki ima pred seboj, ako mu je osoda mila, celo dobo človeškega življenja. Kakor pri porodih sploh gledajo sorodniki s skrbnostjo na razvoj malega deteta. Preskrbe mu dojilje, hrano, obleko, pozneje šolo in vzgojo. Naravno je, da gledajo stariši na to, da zadobi otrok ono pojmovanje in čustvovanje, ki ga imajo stariši. Z vso skrbnostjo zasledujejo vsled tega nagona novega človeka, da jih morejo še začasno krotiti ali pa izrabiti v izgojevalne namene.

V tem položaju se nahajajo danes narodi, koje je rešila ententa avstro-nemško-ogerskega gospodstva.

V pijanosti nove svobode ne čutijo še grabežljive roke, ki se razteza po njihovih narodnih zakladih, le tu pa tam vsplamteva nevolja v podobi boljše vizma, ki tolče po nenasiitljivih rokah tujerodnih kapitalistov.

V tem položaju se nahajajo danes novi narodi. Toda motijo se oni, ki računajo na to, da bodo imeli te narode v rokah. Danes tem dobro deja protekcija mogočnejšev, kojim se pozdeva, da bodo mogli izkoristiti novo ustanovljene države. Te se zapletajo v vedno večjo mrežo, ker sanjajo o stalnosti prijatelstev, ki slone izključno na interesih. Ni pa možno umevati, da se bi koristi izkoriščevalcev in izkoriščancev vjemale na kakem polju skupnih interesov, kajti življenje vsakega naroda leži v posebnosti njegovega značaja. Bistvenost narodnega značaja pa je baš ta, da izločuje vse sebi tuje elemente. Življenje, razvoj vsakega naroda leži v mišljenju, proizvajanju, stvarjenju in izrabljenju njemu lastnih moči. Kapital ne pospešuje tega življenja, dokler je tujega izvora. Današnje kapitaliziranje industrijalnih naprav v novih državah je primerjati umetnemu dovažanju zdravilnih moči oslabljencu.

V novih državah je to razločno opaziti. Čeho-Slovaška, ki je bil dovolj podpirana od ententnih kapitalov, ni danes v stanu ubraniti se obupnemu sovražniku, ki preplavlja njihovo ozemlje. Tej mladi državi manjka na notranji čvrstosti in treznosti. Ta položaj se ne spremeni, dokler ne izpahne nepotrebnih elementov, ki so se vrinili

v nacionalno življenje iz izkoriščevalnih namenov.

Ta razvoj se je pokazal tudi v mladih državah Severne in južne Amerike, ki so se tekom desetletnih bojov končno postavile na neodvisno stališče. Poprej izkoriščane kolonije so danes proste države na svetu.

Po svoji naravi in razmerah so balkanska ozemlja, h kojim spada dandanes tudi velik del Jugoslavije vabljiva torišča za kolonizacije. Kaj te kolonizacije pomenijo, nas uči dovolj jasno zgodovina ruske države, ki je občutila v sebi kakor gnjilobe obširne kolonije Nemcev, ki so razjedali rusko državo.

Poreče se, kaj nas brigajo tuji interesi. Brigajo nas močno, kajti v slučaju, da se bi razvijala nova zgodovina v znamenju novega pritiska, bi ogrožala evropski mir stalno. V svrhu ravnotežja je želeli, da se prične tekmovanje novih narodov na zdravi podlagi, iz enotnega vidika in enotnih ciljev, ki ne zasledujejo potlačenje šibkejših, marveč ojačenje vseh sil, ki stremijo po zblizanju in bratovstvu med tako hudo prizadetimi narodi, kakor so dandanes baš evropejski. Kadar prodrè ta misel, lahko rečemo, da se je vrnil mir med ljudmi na zemlji, a poprej ne.

Takrat se goriški Slovenec za bode čutil več tujega na svoji rodni zemlji, ker plamen, ki danes razjeda naše javno in zasebno življenje, je ona nezdrava misel, da smo posvečeni pogubu v narodnem in gospodarskem oziru. Mi smo mnjenja, da bi morali zaupno gledati nadaljni razvoj dogodkov, ki gotovo pokaže, da se naši črnogledi v marsičem motijo.

Kako je bil izdelan avstrijski ultimatum Serbiji.

Iz Švice poročajo, da izide v kratkem na Dunaju knjiga, ki je naslovljena «Pot do katastrofe» in ki jo piše neki Karl Friderik Novak. Prvi del knjige, ki je spisan pod uplivom bivšega armadnega poveljnika Conrada, govori o vojni napovedi Avstro-Ogerske Serbiji. Iz posnetka ki ga prinaša dunajska «Mittagspost», je zanimivo sledeče:

«Ob praznovanju stoletnice bitke pri Lipskem leta 1913 se je Franc Jožef skregal s Conradom, ki se je podal

po svojem povratku v Avstrijo, na svoje posestvo na Štajerskem, kamor mu je pa pokojni nadvojvoda pisal ganljivo pismo. Conrad se je nahajal baš na uradnem pregledovalnem potovanju, ko ga doleti vest, da je nadvojvoda umorjen. General je na to brzojavil cesarju, češ, da bi bilo bolje prekiniti potovanje in vrniti se na Dunaj. Toda iz nepoznanih razlogov se je podal Conrad na Tirolsko. Na Dunaju niso vedli, kaj se pripravlja. Ministerski predsednik Berchtold je sklical ministre na posvetovanje v palačo vnanjega ministerstva. Conrad je bil pozvan iz Tirolskega kot vojaški zvedenec. Pri posvetovanju se ni govorilo o kakem ultimum-u.

Conrada je vprašal Berchtolda, je-li bi mogla Avstrija zdržati vojno na treh frontah, kar je isti zanikal. Skliceval se je pri tem na svoje izjave, ki jih je ponavljal leto za letom in omenil tudi možnost svetovnega konflikta. Berchtold ga je nadalje vprašal, je-li bi še mogel vojaški položaj monarhije zboljšati. Na to je odgovoril Conrad, da vsled pičlih sredstev, ki jih dovoljuje vojno ministerstvo in vsled borb med avstrijskimi narodi, se bi mogel položaj celo poslabšati.

Druga seja se je vršila v hiši Berchtolda. Cesar ni bil navzoč: Došli so pa za Ogersko grof Tisza, za Avstrijo štürgkh. za vojno ministerstvo Krobatin, Conrad in zastopnik mornarice. Svetu je predsedoval Berchtold. Ta je čital nek načrt note, ki se bi morala odposlati Serbiji. Nihče ni napravil kake opazke. Le Tisza se je kazal hipoma nekako omahljivega češ, da bi ta vojna napoved zamogla izzvati komplikacije v narodnostnih vprašanjih. Konečno je pritrdil tudi on. Pri sestavi noti ni bilo dovoljeno ne Conradu, ne mornarskemu zastopniku delati kakih opazk. Seja je bila na to takoj zaključena.

V Schönbrunn se je zadržal cesar popolnoma mirno. Vedel je, da je monarhija zrahljena in mislil je, da jo reši vojna. Vprašal je Conrada, kako se vrši mobilizacija. V navzočnosti Berchtolda je mirno podpisal vojno napoved Serbiji. Od tega trenutka naprej je bil Conrad sam. Vseh oči so bile obrnene na njega; on je bil glava; zadnji poskus. Nem se je podal Conrad v svoj glavni stan.

Razgled po svetu

Jadransko vprašanje.

Po dolgih mesecih, v kojih smo željno pričakovali kako rešitev tega vprašanja, smo končno prijadrali v pristanišče londonskega dogovora, ki obstoja vže od 24. aprila 1915.

Osem mesecev po končani vojni ni bila ententa v stanu rešiti jadranskega vprašanja, ker ne morejo Anglosaksonci dopustiti, da bi se kjerkoli kaj ustvarilo ali naredilo, kar ne bi bilo njim v neposredno korist.

Slučaj Reke znači po našem mnenju dovolj jasno, iz kakega stališča nameravajo rešiti jadransko vprašanje evropski in prekomorski kramarji. Ker je žugalo, da se bi njihovi interesi ne mogli zagotoviti brez neposrednega vtikanja v zadeve tujih držav, so sklenili neutralizirati za vsako ceno Reko.

Sicer so se bile tudi druge dosedanje rešitve pariške konference izključno avtoritativne brez nikakega soglasja s slavnimi 14 točkami Wilsona. Potek cele konference nas vedno bolj prepričuje, da imamo od pariške konference malo ali ničesar pričakovati. Vedno bolj pritiska na nas potreba zdrave organizacije, brez koje nam ne bo de možno oživeti našega narodnega življenja na Goriškem.

Vsak hip moramo pričakovati, da zamre mirovna konferenca za vedno, kajti skoro ni mogoče več verjeti ali misliti, da se bi članom mirovne konference posrečila kaka pametna rešitev.

Zadostuje pač dejstvo, da so to zavlačevanje uporabili vsi bivši ententni sovražniki, da so se reorganizirali bodisi vojaško, bodisi v znamenju bolševizma. Da bi ententa, oziroma Anglo-franko-amerikanska zveza zamogla danes zopet zapričiti večletno vojno, dvomimo močno. Vsa njena avtoriteta leži še vedno v močnem brodogradu in sredstvu, s kojim bi bilo še možno priti nepokornežem do živega je edino izstradanje Evrope. Pa tudi ta metoda ima danes marsikakovrzel. Odvisno je mnogo od dogodkov, ki se razvijajo na vzhodu in ki so še vedno sflinga za pariško konferenco.

*

Glasi reformistov, „Il Giornale del Popolo“, je prineslo članek o izvestnih direktivah pogajanjih med Italijani in Jugoslovani radi Reke in Dalmacije. Članek vsebuje znamenita razkritja, ki so precej razburila javnost. Rečeni list pravi: „Obtožujemo vlado, da ni hotela, da bi se dogovorili, ki so jih prinesla direktna pogajanja med zastopniki Italijanov in Jugoslovancev, izvedla s podpisom kompromisa, v katerem je bilo določeno, da se pripzna Italiji polna in neoporečna pravica do Reke, do Istre, do Zadra in nekaterih otokov — program, ki je bil neskončno viši od onega, kasneje došlega. Tardieu-jevega, ki so mu naši zastopniki pritrdili. Obtožujemo vlado, da je napravila Reko in Zader za Italijo radi secesionistične in koreografske (plesalske) geste, ki je — med tem, ko je dajala Orlandu in Sonnino triumfalne aplavze od meje do Rima — odbila naše delegate v Parizu z opepeljeno glavo in vrvjo okolo vratu. Najnovejša Kanosa.“

Polemizujoč z Orlandovim glasilom „Epoko“ pridodaja „Il Giornale del Popolo“:

Naglašamo, da so se pogajanja z Jugoslovani vršila tudi o teritorialnih vprašanjih, da so dovedla do pripoznanja Istre, Reke in Zadra Italiji, da so se jugoslovanski zastopniki predstavili s potrebnimi poverilnimi listinami za podpis kompromisa, ali izvedeli so, da so dobili italijanski zastopniki nalog, naj prekinejo pogajanja, ker sta Orlando in Sonnino — ta zadnji uporen — odpotovala v Italijo, da si nabereta aplavzov in poklonstev.

Stavljamo vladi ta-le precizna vprašanja:

1. Ali je res, da so se v mesecu aprilu vršila direktna in zasebna pogajanja med Italijani in Jugoslovani?

2. Ali je res, da so ta pogajanja dovedla

blizu do sporazuma, ki bi bil imel ta dogovor podpisati na dan odhoda italijanske misije iz Pariza?

4. Ali je res, da bi bili mogli priti do podpisa naslednjega dne po odhodu misije?

Na prvo vprašanje odgovarja vlada z da. Pogajanja so bila. Jemljemo na znanje. Morda zato, ker je bila naša informacija pretočna, so nas cenzurirali in sekvestrirali, v čast namestništvenega dekreta, ki ureja poslovanje cenzure!

Na druga vprašanja vlada ne odgovarja. Razumljivo je: v zadregi je, kajti dejstva, ki jih razkrivamo, in ki jih še razkrijemo, so resnična, neoporečno resnična.

Jugoslavija zahteva izročitev avstrijskega vojnega brodogradnja.

Iz Pariza poročajo, da je predložila jugoslovanska delegacija predsedniku mirovne konference noto s podpisom Nicka in Pašiča, v koji se utemeljuje pravico do avstrijskega vojnega brodogradnja. Zahteva se vsled tega povrnitev štirih križark, 19 rušilcev, 48 torpedovk, 11 pomožnih brodov, 5 šolske ladije in nadalje ves vojni material, ki se nahaja v vojnih pristaniščih v Polju in Reki kakor tudi v Kotorju in Šibeniku. Potemtakem se zahteva vse stroje, orodje, torpede, brzojave, čolne, železnice, projektorje i. t. d., ki se nahajajo v omenjenih pristaniščih.

Jugoslavija odreja vsem drugim iz bivše monarhije nastalim državam pravico do brodogradnja.

Ministerska kriza v Belgradu.

Iz „Ere Nuove“ posnemamo vest ki jo je prinesla „Narodna politika“ iz Zagreba, organ klerikalne stranke, namreč, da bode moral poljedelski minister Poljak odstopiti, ker se mu ni posrečilo rešiti agrarno reformo. V svojem uvodnem članku z dne 9. junija trdi, da se bliža koalicija S.H.S. svojemu koncu. Le zunanji položaj, da drži ministerstvo navidezno v složnosti. Kakoj naj je mogoče predstavljati si skupno delovanje demokratov in radikalcev, Pribečevica in Korošca? V naši državi ni niti jednega problema, glede kojega bi si ne bili v laseh ministri.

Sporazum med demokrati in radikalcem bi sicer rešil položaj, toda kdo naj misli na možnost takega sporazuma pri sedanjih razmerah.

Parlamentarni položaj v Belgradu je danes približno sledeči:

Demokratska skupina 100 članov, radikalna 70, narodne 26, jugoslovanska 19, socialistična 12, nacionalistična 6 in končno je še nekaj Makedoncev in Črnogorcev, kojih politično zadržanje ni še jasno.

Vsi člani zbornice štejejo 282, potemtakem bi bilo treba za večino 142 glasov, za kar pa je treba, da se združi več strank, ker ne more prodreti nobena stranka z večino glasov in tako tudi ne podpirati vlade.

Odgovor entente Nemčiji.

Iz Pariza poročajo, da se govori danes tam manj o končnem odgovoru na nemške protipredloge nego o Kolčaku. Vsekakor se smatra odgovor Rantzaua za dovršeno stvar in ljudstvo pozna kaj isti vsebuje. Skoro vse, kar se tiče končnega odgovora, je četvorica vže rešila. Med raznimi zadevami, ki so se morale določiti, so bile ekonomske klavzule, glede kojih je pregledovalna komisija predložila poročilo v petek zvečer. Konečne razprave četvorice so nehale vsled tega okolu gospodarskih vprašanj. Razprave so morale biti gotovo zaključene že v petek zvečer, ker je italijanski ministerski predsednik potem odpotoval v Rim. Ostane še kaka podrobnost za vreditni sestaviti končni odgovor. Ako ne pridejo kaka presenečenja, se je odgovor lahko tiska in bi bil pripravljen pred sredo. Delo ni baš majhno, ker obsega približno 60 strani in približno 25000 besed.

Vse skupaj pride še v uredniški odsek, v kojem so zastopniki četvorice. Nekateri trdijo da četvorica ni še na čistem glede roka, ki se ima določiti Nemcem za odgovor. Istinito se še vedno preganjajo ali naj se dovoli Nemcem v ta namen 6 ali osem dni. Jedini so si le v točki, da je to zadnji odgovor, ki ne dopušča nikakih nadaljnjih razprav. Pa tudi v tem izražajo nekateri svoje dvome. Med tem namreč prinaša francoski časopis „Homme libre“ glasico Clemenceauja, precej odkritosrčen posnetek glede vsebine tega odgovora, v kojem se zrcali naziranje francoskega ministerstva: „Zavezniki“, tako piše imenovani časopis, popravljajo besedilo z dne 7. maja na ta način, da se ti po možnosti zbližajo nemškemu predlogom, ne da bi spremenili bistvene podlage. Potrudili so se precejšno, da bi bilo zadoščeno Nemčiji v štirih točkah: 1. Odškodnine: končna svota se določi prej nego prvega maja 1921 in zagotovi se Nemčiji, da se kontrolna komisija ne bode mešala v notranje zadeve Nemčije. 2. Zveza narodov; k isti bode dopuščena Nemčija v sorazmerju z izpolnitvijo mirovnih pogojev. 3. Vzhodne meje; glede teh se dovoli Nemčiji ljudsko glasovanje v nekem ozemlju, ki je bilo že pripoznano Poljski. 4. Govorilo se bode o ozemljih, koja nameravajo zasesti zavezniki.

Te bi bile torej na splošno premembe, ki se mislijo vpeljati prvotnemu besedilu z dne 7. maja. Odvetniki zagovorniki so bili poslušani in njihovi govori so vplivali na končno sodbo. Toda priziva ne bode. Ako Nemci ne podpišejo mirovne pogodbe tekom tedna po vročitvi odgovora, bode imel zopet besedo Foch na kopnem in angleško brodogradnja na vodi.

„Humanité“ pa obsoja konferenco in meni, da je vsejedno, kaj se popravlja in spreminja. Konečno je ta mirovna pogodba izrodek nesramnega imperijalizma in nasilja. Proti istemu se bode dvignila socialistična zavest. Je vsekakor mir nasilja in krivice, kojega značaj je jako dvomljive vrednosti.

Turško vprašanje.

Po Nemcih in Avstrijcih so prišli v Vanj cresson tudi turški poslaniki. Vse skupaj se zdi, da je le cerimonijelna stvar, ker Turki ne dobijo v roke nikake mirovne pogodbe, ampak zaslišali jih bodo le ustmeno. Zakaj pa naj bi jim dali pismeno pogodbo, ako je njihova razdelitev že itak sklenjena. Angleži in Francozi ohranijo, kar imajo, Amerikanci dobijo Armenijo, Italija pa južno Malo Azijo. Pulijo se pa vsi za Carigrad.

Zanimivo je vedeti, da kos evropske Turčije še ostane in se združi z malim delom v Mali Aziji, tako da bode „pro forma“ Turčija v zmanjšani nakladi še vedno eksistirala.

Francesco Coppola predlaga v „Resto del Carlino“, da naj se bi Italiji nakazalo dedščino Nemčije v Turčiji glede železniških, rudokopskih in pristaniščnih pravic, dalje nove privilegije v koncesijah in pravico, odkupovati pravice, ki jih imajo danes v turškem ozemlju zunanje države.

Dočim naglašajo angleški časopisi potrebo, da se Turčija porazdeli in kažejo edino nevoljo gledati Carigrada, ki jim ni zagotovljen, se zavzemajo vgladni italijanski časopisi za to, da se bi Turška kolikor toliko še ohranilo na življenju, ker se bi tako lažje pobijalo anglo-amerikansko konkurenco v srednjem morju. Ista postaja od dne do dne nevarnejša, in najboljše protisredstvo ostane še vedno v tem, da se Turčije popolnoma ne ugonobi. Radi tega se nahaja Italija v nasprotstvu s svojimi zavezniki.

Mi Slovenci občutimo nekako razočaranje v tem, da ostane Turčija še vedno v Evropi, kajti cilj evropskih narodov je bil vedno ta, da se „bolnega moža“ definitivno pokoplje, toda danes stojimo pred čudnim dejstvom, da ugrabijo njegovi sodniki, ali bi ga bilo popolnoma pokončati, ali pa še pustiti deloma na življenju.

Vsekakor je značilno, da zasedejo ozemlje, koje si je svojedobno izgovorila Ru-

sija, to je Armenijo do sredozemskega morja, Združene države, ki se na ta način pripravljajo na osvojitve evropskih vod.

Italija zahteva uveljavljenje londonskega pakta.

Odhajajo iz Pariza je Orlando izjavil v pismu, poslanem Lloyd Georgu in Wilsonu, da Italija zahteva izvedbo londonskega pakta. Odhod Orlanda se pripisuje potrebi, da nastopi proti militarnim dogodkom, ki se razvijajo na meji Koroške Tudi Barzilai je odpotoval v Rim.

*

„Journal“ in „Action Francais“ pišeta, da se je včeraj v zboru petorice zopet govorilo o Reki. „Journal“ misli, da bo Tardieu-Housejev kompromis, navzlic sedanjim sporom vendar končno „pomiril jadransko nevihto“. „Matin“ pripominja, da poteče v ponedeljek zvečer rok 15 dni, ki je bil Avstrijem dovoljen, da predloži pismene pripombe na pogodbeno dele, ki so jim bili izročeni dne 2. junija. Clemenceau je bil opozoril Avstrije, da bo svet četvorice pismeno odgovoril takoj po sprejemu pripomb ter da bo določil rok, v katerem mora dati Avstrija definitiven odgovor na celo pogodbo.

Toda razun zgoraj omenjenih delov ni bilo Avstrijem izročeno nič, pa se radi tega „Matin“ vpraša, kako bo mogla konferenca v ponedeljek določiti rok za definitiven odgovor na celotni predlog, ki ne obstoji. „Chicago Tribune“ opozarja na konferenčni sklep glede priznanja Kolčaka ter razjašnjuje, da ne gre za priznanje, temveč za obljubo materialne pomoči: To pomenja, da se bo živež nadalje pošiljal v Rusijo in da se bo stavil Kolčaku na razpolago zavezniški material, ki gni po sibirskih pristaniščih. Toda niti Francija, niti Združene države, niti Anglija ne morejo in ne bodo pošiljale svoje vojske v Rusijo.

Budimpeštanska vlada pozvana, naj odneha od sovražnosti.

BASEL, 14. Iz Budimpešte javljajo: Predsednik pariške konference je odposlal ogrski sovjetski republiki naslednjo brzojavko: Zavezniške in pridružene jim vlasti se pripravljajo, da pozovejo predstavitelje ogrske vlade, ki naj da sporočilo o svojem naziranju glede mej Ogrske. To se potrja ravno v trenutku, ko Ogrji uprizarjajo krivične in nasilne napade proti Čeho-Slovakom ter vdirajo v Česko-Slovaško. Zavezniške in pridružene jim vlade so vendar sporočile svojo trdno voljo, da napravijo konec brezkoristnim sovražnostim s tem, da so naložile, naj se romunske vojske, ki so prekoračile mejo, določeno v pogodbi za premirje, ustavi in naj odnehajo tudi od svojega napredovanja proti Budimpešti — in s tem, da se srbske in francoske čete pridržujejo na južni meji Ogrske. Ob teh okoliščinah se budimpeštanska vlada formalno pozivlja, naj nemudoma napravi konec svojim napadom proti Čeho-Slovakom. V nasprotnem slučaju se zavezniške in pridružene jim vlade trdno odločene za uporabo vseh skrajnih sredstev, da prisilijo Ogrsko v odnehanje od sovražnosti ter da jo obvežejo, da se podredi v neporušno voljo zaveznikov, da se njih odredbe spoštujejo. Odgovor na to brzojavko mora priti v 24 urah. Podpisan: Clemenceau, predsednik mirovne konference.

Odgovor Bela Kuhna.

Bela Kuhna je odposlal ogrskemu zastopstvu na Dunaju naslednjo noto, da jo izroči Allizeju, zastopniku Francije: Vlada ogrske sovjetske republike doznaje z veseljem namen zavezniških in pridruženih jim vlasti, da pozovejo Ogrsko na mirovno konferenco. Ogrska sovjetska republika ne goji nobenih sovražnih namenov proti katerikoli narodu sveta ter želi živeti v prijateljstvu in miru z vsemi, toliko bolj, ko se ne stavlja vprašanje nje teritorialne celokupnosti. Ni imela namena, da bi napadla česko-slovaško republiko in ni napadla. Držala se je vedno točno demarka-

cijske črte, določene od zavezniških in pridruženih jim držav ter je izpolnjevala militarične klavzule dogovora z dne 13. novembra. Ugotovlja obžalovaje, da so čete česko-slovaške republike in kraljestev Jugoslavije in Romunske, izrabljajoč zaveznike in kršeč dogovor z dne 13. novembra, vdrle na ozemlje ogrske sovjetske republike, grozeč ji, da jo zaduše. Tedaj šele smo prišli za orožje. Jemljemo na znanje z radostjo, da so zavezniške države naložile česko-slovaški republiki in jugoslovanskemu in romunskemu kraljestvu, naj odnehajo od svojih napadov; vendar moramo tudi ugotoviti, da se omenjene države niso pokorile odredbam zaveznikov, da se je njihova ofenziva razbila le vsled naših protinapadov, ter da se njihove čete še danes nahajajo onkraj določene demarkacijske črte. Vlada ogrske sovjetske republike izjavlja ponovno, da je pripravljena nemudoma zaustaviti sovražnosti proti tem državam v namen, da prenehajo vojne operacije in da se izvedejo klavzule militarnega dogovora z dne 13. novembra, in da se tako začasno rešijo gospodarska vprašanja, smatramo za potrebno, da interesirane države odpošljejo odposlance ter da se komisijska, sestavljena od njih, nemudoma sestane na Dunaju pod predsedstvom delegata ene zavezniških držav. Vlada ogrske sovjetske republike je pripravljena za vse, kar more prispevati k pravičnemu in modernemu miru med narodi in k vzajemnemu sporazumu, da se slednjič za vedno napravi konec vsakemu prelivanju krvi. Bela Kuhn.

Italijanske čete na Koroškem.

Rimska agencija Stefani javlja: Italijanske čete so napredovale v okolišju Beljak-St. Vid. Prebivalstvo jih je sprejelo z genljivimi, veličastnimi manifestacijami. Ljudstvo je obsipalo italijanske vojake s cvetjem ter jih imenuje dobre, pravične, plemenite in jih poziva, da naj osvobodijo vse nemško ozemlje, govoreč, da jih tako Italija osvobodila drugi: prvič jih je osvobodila cesarskega jarma, sedaj pa jugoslovanskega.

Boljševiki zapuste Kronstadt?

„Aftenbladet“ poroča, da je neki angleški pomorski oddelek obstreljeval Kronstadt, toda trdnjave da niso odgovorile. Boljševiki so postavili po vodovju pred Kronstadtom mine, da preprečijo izkrcanje, toda misli se, da se pripravljajo na izpraznitev mesta.

Orlandova povrnitev v Rim.

Orlando je prispel v Rim v soboto. Pričakovali so ga na postaji vsi ministri razun Ciuffellija in Mede ter razni drugi kabinetski uradniki. Orlando je izjavil svojim kabinetskim tovarišem, da je informiran o dogodkih v Spezzi in Genovi. Pripomnil je, da so bile v Franciji še hujše stavke. V palači Braschi se je pregovarjal z Colosimom, ki mu je razložil notranji položaj. Listi si niso na jasnem, ali bo Orlando rešil ministrski položaj s krizo, ali s preureditvijo. Zbornica bo 19. t. m. slišala vladna poročila, a takoj na to se začne diskusije o poročilih in o

proračunu, ki se predloži 19. ali 20. t. m. Diskusijam bo prisostvovalo najmanj 400 poslancev. Razpravljalo se bo o internacionalnih in notranjih vprašanjih. Razne politične skupine se še niso odločile, kakšno stališče naj zavzamejo proti vladi. Giolitti je baje izjavil, da bo podpiral Orlandovo ministrstvo. Danes, ob 16. se je sestel v palači Braschi ministrski svet pod predsedstvom Orlanda. Seja je bila zelo važna, ker se je razpravljalo o internacionalnem in notranjem položaju, o vprašanju draginje in prehrani. Glede zunanjega položaja je Orlando izjavil, da se italijanska delegacija drži trdo Tardieujevega predloga z že znanimi modifikacijami ali pa londonskega pakta. Orlando je svoje kolege tudi obvestil o sklepih socialističnih strank ententnih narodov. Te dni se sestane v Parizu kongres, katerega se udeležijo proletarski zastopniki iz Belgije, Francije, Anglije in Italije; dogovorili se bodo o načinu bližnjega mednarodnega gibanja, ki naj bo protest proti versailleskemu miru. Orlando smatra, da bo sklenjena mednarodna stavka. Zagotavlja se, da bo Paratore prevzel tajništvo za porabo (Consumi). Zdi se, da se tudi Ciuffelli, na Orlandovo izpodbudo, odreče svojega namena, da zapusti ministrstvo. Nekateri trdijo, da bodo pri vladi mogoče sodelovali tudi socialisti.

„Epoca“ piše, da je prišel čas, da vstopijo na vlado socialisti. Pravi, da bi sodelovanje delavskih organizacij morda rešilo neznosni položaj, ki se more rešiti edino s tem, da se zateče k živi državni sili, a ne s parlamentarnimi lekarijami.

Upravitelj in urednik: KAROL JUŠIČ.

Tiskarna G. Juch v Gorici.

TEDENSKI KOLEĐAR

18.	Junija	Sreda, Feliks in Fortunat.
19.	„	Četrtek, Sv. Reš. T. Ger. i. Prot.
20.	„	Petek, Silverij, Florentina.
21.	„	Sobota, Alojzij (Vekoslav).
22.	„	Nedelja, 2 pobink. Ahacij.
23.	„	Ponedeljek, Eberhard, Ceno.
24.	„	Torek, Janez Krstnik, Kres.

V soboto zvečer je bila zgubljena zlata zapestnica z medaljonom, na kojem so vrezane črke M. B. Zapestnica je morala biti zgubljena od via Capuccini do via Cipressi. Pošteni najditelj dobi primerno nagrado. Naslov Marija Bizjak, via Capuccini 9.

Vsakovrstno MILO

in vsako množino na debelo se prodaja od 3 lir naprej za ducat v

Zalogi G. PRIMAS

Gorica, Ulica Teatro 18

TISKARNA G. JUCH

GORICA, VIA MORELLI 14

Izvršuje vsakovrstna dela

ANTON PERTOT

GORICA — Ulica Municipio 4 — GORICA
Filjalka ulica Teatro 18

: : : : PRODAJALNA : : : :
s papirjem, črtanjem in knjigovezjem
Sprejema tudi izdelovanje fotografičnih slik,
klišejev in druga slična dela.

! BAZAR !

Na Verdijem tekališču
Corso Giuseppe Verdi 13

■ ■ ■
Se nahaja bogata zaloga galan-
terij, papirja, dišav, toaletnega
mila, steklenin, glinastih posod
in posebno pogata izbira raz-
glednic in časnikov.

■ ■ ■
Prodaja se vse na drobno
in na debelo.

■ ■ ■
S cenami ne more nihče
konkurirati.

Leopold Zakraisek

Ima bogato zalogo ma-
nufakturnega in mod-
nega blaga, kakor tudi
oblek za moške in
otroke.

Posebnost so moške
obleke lastnega izde-
lovanja.

Svršniki za moške v
angleškem blagu.

Velika izbira moškega
blaga angleške pro-
dukcije.

Oskar Pascul & Co.
v Gorici
via Rastello št. 10

Izdelujejo se tudi o-
bleke na mero po ži-
votu.

Vsak dan dohaja za-
logi novo blago iz naj-
boljših tovarnen.

Cene so take, da ne
more z njimi nihče
konkurirati.

Prodaja se na debelo
in na drobno.

Borovaz & Colledani

GORICA, Riva Castello št. 4

Zaloga manufakturnega blaga na debelo

ZMERNE CENE

Pozor za birmance

Velika zaloga vsakovrstnih ur,
== verižic in zlatenin ==

➡ Najnižje cene ➡

Ulica
Rastello
št. 8.

Sigon Josip - Gorica

Ulica
Rastello
št. 8.